

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (49)

Вінниця, 2025

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 11 від 15 травня 2025 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(49) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2025. 165с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2025

ЗМІСТ

НОПЯТІККИ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

АСАУЛЕНКО АНАСТАСІЯ, СЕНСИТИВНІ ПЕРІОДИ РОЗВИТКУ	5
БАКЛАНСЬКА АЛІНА, ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГРИ ЯК ПРОВІДНОГО ВИДУ ДІЯЛЬНОСТІ.....	8
БЕВЗА ДІАНА, МЕТОДИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У СУЧАСНІЙ РОДИНІ	11
ПОГРЕБНЯК ДІАНА, СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ У РОБОТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	15
ЗАСТАВНІЮК ЛЮБОВ, ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ...	19
ЗРАЛКО АННА, ІНТЕРАКТИВНІ ДИТЯЧІ СВЯТА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	23
ПЕТРИЧКО КАТЕРИНА, ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ НАРОДНОЇ МАТЕМАТИКИ В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	30
ПЛАХОТНА АЛЛА, РОЗВИТОК ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ..	35
ПОСТУПАЙЛО АННА, ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	39
БОГОЦЬКА ВАЛЕНТИНА, СЕГЕДА МИКОЛА, МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	44
СИВАК МАРИНА, РОЗВИТОК ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	47
ПИЛЯВЕЦЬ ТЕТЯНА, РОЗВИТОК МОРАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	51
СОРОЧАН КАРІНА, ПОЗАКЛАСНА РОБОТА В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	56
ШАФАР ІВАННА, РОЛЬ СІМ'Ї У ПСИХОЛОГІЧНОМУ РОЗВИТКУ ДИТИНИ ПІД ЧАС КРИЗОВИХ ПОДІЙ	62
ЯГНІЧ НАТАЛІЯ, ФОРМУВАННЯ СВІДОМОСТІ У СТАРШОМУ ДОШКІЛЬНОМУ ВІСІ.....	65

КУЛЬТУРА, ЛІТЕРАТУРА ТА ФІЛОЛОГІЯ У ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

МАРУСІНА ЮЛІЯ, ПОНЯТТЯ КУЛЬТУРИ ТА КУЛЬТУРНОГО «БУМУ»	71
ГУМЕНЮК ІРИНА, КОЛИ ЛЮБОВ УБИВАЄ: ФЕМІНІСТИЧНИЙ І ПСИХОАНАЛІТИЧНИЙ ПОРТРЕТ РОМАНУ «КОХАННЯ» АНДЖЕЛИ КАРТЕР ..	74
ДОЛІШНЯ КАТЕРИНА, ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З КОМПОНЕНТОМ FOOD В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	82

KOLIESNIKOVA IVANNA, SENTENCE AND QUASI-SENTENCES IN MODERN ENGLISH	88
ЛАСКОРУНЬСЬКА АНАСТАСІЯ, ЛЕКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ СЛЕНГУ: МІЖ КУЛЬТУРОЮ І МОВНОЮ ГРОЮ	94
ОШІВСЬКА ОЛЕНА, ВЛАСНІ НАЗВИ В АНГЛОМОВНІЙ РЕКЛАМІ	98
СКАЛЕЦЬКА СОФІЯ, ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ "ВІЙНА" В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ ПРО ВІЙНУ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І МЕДІЙНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ	105
СЛЮСАР МАРИНА, COEXISTENCE OF SOCIOLECTS AND REGIONAL DIALECTS IN ENGLISH-SPEAKING COUNTRIES	109
СОЛОМСЬКА ВІКТОРІЯ, STYLISTIC DEVICES IN DIGITAL JOURNALISM: EXPRESSIVE STRATEGIES IN ONLINE MEDIA TEXTS	114
ТИМОШЕНКО ВАДИМ, СИМФОНІЯ ВТРАТИ Й НАДІЇ: КУЛЬТУРНИЙ СИНТЕЗ У РОМАНІ “НОРВЕЗЬКИЙ ЛІС” ХАРУКІ МУРАКАМІ	117

ІННОВАЦІЇ СУЧАСНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

ЗВІРИК ЛЮДМИЛА, НАВЧАННЯ БІГУ НА КОРОТКІ ДИСТАНЦІЇ	123
КЛАНЦАТА ВІКТОРІЯ, ІНТЕРАКТИВНІ ПЛАТФОРМИ ТА МОБІЛЬНІ ДОДАТКИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ФОНЕТИЧНИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	129
КОЗЮЛЬКО АНАСТАСІЯ, МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНИХ РИС ХАРАКТЕРУ ДІТЕЙ	135
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, МАРТИНЮК ВІКТОР, БИСТРИЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР, ОЗДОРОВЧИЙ ЕФЕКТ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ	140
КАСЬКО ОЛЕНА, STEM-ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ	145
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, МАРТИНЮК ВІКТОР, БИСТРИЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР, ВІДБІР ТА ОРІЄНТАЦІЯ У СИСТЕМІ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛЕГКОАТЛЕТІВ	151
СТОРОЖУК НАТАЛЯ, КАСЬКО ТЕТЯНА, ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ	156
СТРАТІЙЧУК НАТАЛІЯ, МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК	159

ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	166
---	-----

2. Савченко, О. Я. 2018. Виховання молодших школярів на основі національних традицій. Київ: Либідь, 2018. 128 с.
3. Постовой, В. А., Поліщук, О. І. Педагогіка свят: Сутність, цілі, функції. Львів: Світ, 2015. 254с.
4. Лісова, М. В. Організація дитячих свят у дошкільному закладі. Київ: Ранок, 2019. 188 с.
5. Шевченко, С. О. Традиційні та сучасні підходи до проведення дитячих свят у закладах освіти. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2021. 124 с.
6. Малишева, Т. Г. Інноваційні форми дитячих свят у сучасній педагогіці. Одеса: Педагогічна думка, 2017. 200 с.
7. Редько, В. П., Дмитренко, О. І. Свято як педагогічний засіб розвитку особистості. Тернопіль: Навчальна книга, 2018. 188 с.
8. Терентьєва, Л. О. Методика підготовки та проведення дитячих свят у школі. Дніпро: Наукова книга, 2019. 205 с.
9. Ворожейкіна, О.М. 100 цікавих ідей для проведення шкільного свята. Харків: Основа, 2012. 222 с.
10. Горбов, А.С. Постановка видовищно-театралізованих заходів. Київ: Шк. світ, 2010. 121 с.
11. Класному керівнику: колективні творчі справи / упоряд.: Л. Шелестова, Н. Чиренко. Київ: Шк. світ, 2010. 128 с.
12. Класному керівнику: творчі прийоми у виховній роботі / упоряд.: Л. Шелестова, Н. Чиренко. Київ: Шк. світ, 2010. 135 с.
13. Григор'єва, Л.І., Назаренко, Т.Г. Організація та проведення дитячих свят. Київ: Шк. світ, 2010. 128 с.
14. Бондаренко, Н.В. Як організувати дитяче свято. Київ: Шк. світ, 2012. 108с.

*Стаття надійшла до редакції
10 квітня 2025р*

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ НАРОДНОЇ МАТЕМАТИКИ В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

УДК 373.2.016:51]:[373.2.015.31:39(=161.2)

ПЕТРИЧКО КАТЕРИНА

здобувачка вищої освіти факультету

дошкільної освіти та музичного мистецтва

Науковий керівник: КЛИМЕНКО О. Ф.,

голова циклової комісії викладачів дошкільних психолого-педагогічних дисциплін

Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Abstract. *The article examines the issue of using elements of folk mathematics in the educational process of preschool institutions. Current research and publications on the mathematical development of preschool children are analyzed. Conclusions about the*

positive impact of using folk mathematics on the mathematical development of preschoolers are substantiated, and prospects for further research in this direction are defined.

Keywords: *folk mathematics, preschool institution, mathematical development, elementary mathematical concepts, folklore, counting rhymes, riddles, mathematical games.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку дошкільної освіти характеризується пошуком ефективних шляхів формування ключових компетентностей у дітей, серед яких важливе місце посідає математична компетентність. Базовий компонент дошкільної освіти [1] наголошує на необхідності розвитку логіко-математичних здібностей дітей дошкільного віку, їхнього вміння оперувати числами, величинами, формами та просторовими відношеннями. Водночас, аналіз освітньої практики свідчить про недостатнє використання потенціалу народної математики як ефективного засобу математичного розвитку дошкільників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми математичного розвитку дітей дошкільного віку активно досліджуються сучасними науковцями. Так, О.Г. Брежнєва у своїх працях [2, 3] розглядає теоретичні та практичні аспекти математичного розвитку дітей 3-6 років у системі дошкільної освіти, наголошуючи на важливості системного підходу та використання різноманітних методів і прийомів. Питання формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку розкриваються в навчально-методичних посібниках І.О. Газіної [5], Т.М. Дорошенко та В.В. Мацько [7], Т.О. Павлюк [11], Т.О. Пагути [12]. Л.П. Гайдаржинська [6] досліджує особливості формування математичних

уявлень у дітей старшого дошкільного віку.

Важливість формування математичної компетентності у дітей дошкільного віку підкреслює Л.І. Зайцева [8]. І.В. Мисан [9] розглядає теоретичні та методичні аспекти формування елементарних математичних знань. У методичному посібнику «Впевнений старт» [4] та однойменній освітній програмі [10] акцентується увага на інтегрованому підході до розвитку дітей, у тому числі й математичного. Т.М. Степанова у своїх навчально-методичних посібниках [15, 16] пропонує практичні матеріали для навчання математики дітей старшого дошкільного віку та п'ятого року життя. К.Й. Щербакова та О.Г. Брежнєва [17] розглядають теорію і методику логіко-математичного розвитку дошкільників. Програма розвитку дитини «Я у світі» [18] також містить розділи, присвячені математичному розвитку.

Водночас, питання використання саме елементів народної математики як специфічного засобу математичного розвитку дошкільників потребує більш глибокого дослідження та систематизації. Недостатньо розроблено методичних рекомендацій щодо інтеграції фольклорних математичних форм у різні види діяльності дітей дошкільного віку.

Виокремлення мети та основних завдань дослідження. Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробці методичних рекомендацій щодо використання елементів народної

математики в дошкільному закладі для формування елементарних математичних уявлень у дітей.

Для досягнення поставленої мети визначено такі основні завдання дослідження: здійснити теоретичний аналіз наукових джерел з питань математичного розвитку дітей дошкільного віку та ролі народної математики в цьому процесі. Виявити та систематизувати основні елементи народної математики (лічилки, загадки, ігри), які можуть бути використані в освітньому процесі дошкільного закладу. Обґрунтувати педагогічну доцільність та можливості використання елементів народної математики для формування елементарних математичних уявлень (кількість, лічба, величина, форма, орієнтування в просторі та часі) у дошкільників. Розробити методичні рекомендації щодо інтеграції елементів народної математики в різні види діяльності дітей дошкільного віку (ігрову, пізнавальну, художньо-продуктивну тощо).

Виклад основного матеріалу дослідження. Народна математика є цінним джерелом дидактичного матеріалу для розвитку математичних здібностей дошкільників. Її елементи органічно поєднують математичний зміст з ігровою формою, що відповідає віковим особливостям дітей та сприяє ефективному засвоєнню знань.

Лічилки є одним з найпоширеніших елементів народної математики. Вони не лише допомагають визначити ведучого в грі, а й сприяють засвоєнню порядкової лічби, розвитку ритму та уваги. Різноманітність лічилок, їхня образність та емоційність роблять процес навчання

цікавим та захоплюючим [5, с. 156]. Наприклад, використання лічилок із назвами тварин, предметів побуту або казкових персонажів допомагає дітям запам'ятовувати числову послідовність та встановлювати зв'язки між числами та конкретними об'єктами. Розгадування таких загадок сприяє розвитку логічного мислення, кмітливості, вмінню аналізувати та синтезувати інформацію [12, с. 98]. Наприклад, загадки про геометричні фігури («Не маю кутів, а котиться вмію»), числа («Сім братів віком рівні, іменами різні») або величини («Що легше: кілограм пуху чи кілограм заліза?») спонукають дітей до активної розумової діяльності. Народні математичні ігри є ефективним засобом формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. Ігри з лічбою, порівнянням предметів за величиною, формою, кількістю, орієнтуванням у просторі та часі, представлені в народній педагогіці, сприяють розвитку практичних навичок застосування математичних знань у різних життєвих ситуаціях [16, с. 45]. До таких ігор можна віднести «Гуси-лебеді» (лічба), «Знайди свій колір» (розрізнення кольорів та кількості), «Хто швидше збере?» (порівняння кількості), «Де сховався ведмедик?» (орієнтування в просторі). Інтеграція елементів народної математики в освітній процес дошкільного закладу може здійснюватися в різних формах: на заняттях з математики: використання лічилок для закріплення порядкової лічби, математичних загадок для активізації розумової діяльності, народних ігор для практичного застосування математичних знань. У повсякденному житті:

використання лічилок під час розподілу ролей у грі, загадування математичних загадок у вільний час, організація народних математичних ігор на прогулянці. У спільній діяльності з батьками: залучення батьків до збору та розучування народних лічилок, загадок, організації домашніх математичних ігор.

Методичні рекомендації щодо використання елементів народної математики в дошкільному закладі передбачають: систематичне включення елементів народної математики в освітній процес з урахуванням вікових особливостей дітей та програмових вимог [1]. Використання різноманітних форм роботи з народною математикою (ігри, бесіди, розгадування загадок, розучування лічилок). Створення розвивального середовища, яке б стимулювало інтерес дітей до народної математики (тематичні куточки, дидактичні матеріали з елементами фольклору). Забезпечення емоційної залученості дітей до процесу навчання через використання ігрових методів та створення позитивної атмосфери. Врахування регіональних особливостей народної математики та використання місцевого фольклорного матеріалу. Використання елементів народної математики не лише сприяє формуванню

елементарних математичних уявлень, а й збагачує духовний світ дитини, знайомить її з національною культурою, розвиває мовлення, уяву та творчість [13, 14].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження підтверджує значний потенціал використання елементів народної математики в освітньому процесі дошкільного закладу для ефективного формування елементарних математичних уявлень у дітей. Лічилки, математичні загадки та народні ігри є доступними, емоційно насиченими та цікавими для дошкільників формами навчання, які сприяють розвитку не лише математичних знань та вмінь, а й пізнавальної активності, логічного мислення та інтересу до національної культури. **Перспективи подальших досліджень** вбачаються у розробці деталізованої методики використання елементів народної математики для формування окремих математичних понять (числа, величини, геометричні фігури), а також у вивченні впливу систематичного використання народної математики на рівень математичної компетентності дітей старшого дошкільного віку та їхню готовність до навчання в школі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Наказ МОН № 33 від 12.01. 2021. URL : https://zakononline.com.ua/documents/show/511360___706823
2. Брежнева О. Г. Теорія і практика математичного розвитку дітей 3-6 років у системі дошкільної освіти: автореф. дис. д. пед. наук. Київ, 2019, 42с.
3. Брежнева О. Г. Математичний розвиток дошкільників: теорія і технологія: монографія. Мелітополь. Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. 481 с.
4. Гавриш Н.В., Брежнева О.Г., Кіндрат І.Р., Корнєєва О.Л., Рагозіна В.В., [ВІСНИК 2025 33 № 2(49)]

Рогозянський О.С., Хартман О.Ю. Впевнений старт: книга вихователя: методичний посібник (Т.О. Піроженко, наук. ред., О.Ю. Хартман, заг. ред.) в 3 частинах. Ч. І. Київ: Українська академія дитинства. 2017. 87 с.

5. Газіна І.О. Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Панькова А.С., 2021. 383 с.

6. Гайдаржинська Л.П. Формування елементарних математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку, монографія. Мелітополь: Вид. будинок ММД, 2018, 167 с.

7. Дорошенко Т.М., Мацько В.В. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень: навч.-метод. посіб./упоряд. : Т.М. Дорошенко, В.В. Мацько Кременчук: ПП «Бітарт», 2019. 96 с.

8. Зайцева Л.І. Формування математичної компетентності у дітей дошкільного віку [Текст]: навч. посіб. Запоріжжя: Статус, 2021. 295 с.

9. Мисан І.В. Теорія та методика формування у дітей дошкільного віку елементарних математичних знань: навч. посіб. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я.А., 2019. 96 с.

10. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку/[Н.В. Гавриш, Т.В. Панасюк, Т.О. Піроженко, О.С. Рогозянський, О.Ю.Хартман, А.С. Шевчук]; за заг. наук. ред. Т.В. Піроженко, Київ : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.

11. Павлюк Т.О. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників: навч.-метод. посіб. Рівне: О. Зень, 2016. 119 с.

12. Пагута Т.О. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників: навч.-метод. посіб. Львів: Новий світ, 2020. 298 с.

13. Піроженко Т.О. Компас у світі ціннісних орієнтацій дошкільника: навч.посіб./ Т.О. Піроженко, С.О. Ладивір, Л.І. Соловйова та ін. Київ: ВД «Слово», 2016. 56 с.

14. Піроженко Т.О., Соловйова Л.І., Хартман О.Ю., Соціально значущі цінності в життєдіяльності майбутнього школяра: методичні рекомендації. Київ: Видавничий дім «Слово». 2017. 67 с.

15. Степанова Т.М. Навчаємо математики. Формування елементарних математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку: навч.-метод. посіб. Київ : Генеза, 2017. 111 с.

16. Степанова Т.М. Навчаємо математики. Формування елементарних математичних уявлень у дітей п'ятого року життя: навч.-метод. посіб. Київ: Генеза, 2019. 96 с.

17. Щербакова К.Й., Брежнєва О.Г. Теорія і методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку. навч. посіб. Мелітополь : ВД Мелітопольської міської друкарні, 2015. 200 с.

18. Я у світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років/ О.П. Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В. Артемова [та ін.]; наук. кер. О.Л. Кононко. Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. 48с.

Стаття надійшла до редакції 12 травня 2025р